

PREMIUM

Onderzoeker Bart Beex bij het oorlogsmonument aan de Neterselseweg in Bladel. „Twee Engelse ‘unknown soldiers’ zijn vervangen door twee Amerikanen”, stelde hij vast. © Bert Jansen/DCI Media

'Een misverstand, maar wel pijnlijk': hoe een Amerikaanse piloot op twee monumenten belandde en twee Engelse piloten eraf werden gehaald

BLADEL - Zijn naam prijkt op twee oorlogsmonumenten in de gemeente Bladel: John Edmund Burke. De in 1944 gesneuvelde Amerikaanse militair wordt herdacht in Hoogeloon en sinds 2020 óók in Bladel. Onderzoeker Bart Beex uit Bladel dook in de archieven en concludeerde: „Hier zijn fouten gemaakt.”

René van Sijes 23-04-25, 13:50 Laatste update: 23-04-25, 23:02

September 1944. Geallieerde strijdkrachten voeren Operatie Market Garden uit in een poging de oorlog nog voor Kerstmis te beëindigen: van 17 tot en met 26 september ligt Bladel in de aanvliegroute van duizenden troepentransportvliegtuigen op weg naar Son, Nijmegen en Arnhem.

In één van de toestellen zit de 25-jarige copiloot John Burke. Zijn vliegtuig stort neer bij De Wagenbroeken onder Casteren. Alle vier bemanningsleden sneuvelen. Burke ziet nog wel

kans om uit het toestel te komen, maar komt alsnog om als zijn parachute niet (tijdig) opent. Hij stort ter aarde op een bietenveld. Omwonenden leggen hem in een veldgraf, later wordt hij begraven op de Amerikaanse Begraafplaats in Margraten en nog later overgebracht naar de VS.

De exacte plek waar het vliegtuig neerstortte, is gemarkeerd met een gedenkteken in Hapert, destijds een kerkdorp van de gemeente Hoogeloon c.a. De inzittenden worden geëerd op het officiële herdenkingsmonument in Hoogeloon. De onthulling van deze plaquette in 2003 kreeg destijds zelfs aandacht in de Amerikaanse pers.

Tot zover niks vreemds, stelt Bart Beex, onderzoeker van de regionale geschiedenis. Maar vijf jaar geleden belandde de naam John E. Burke ook op het monument aan de Neterselseweg in Bladel. Beex: „Na onderzoek zouden toen de namen zijn opgespoord van twee ‘onbekende soldaten’, dus werd de plaquette aangepast.”

Beex stelt dat er fouten zijn gemaakt. „Feitelijk zijn twee Engelse *unknown soldiers* van de plaquette verwijderd, vervuld voor twee Amerikanen. Een misverstand, maar wel pijnlijk. Het steekt mij dat die Engelsen nu van de plaquette zijn gehaald. Dat doet geen recht aan die twee.”

De tweede Amerikaan die in 2020 werd toegevoegd, is Joseph Cervo. Dat zijn naam nu op de plaquette staat, valt zeker te rechtvaardigen, vindt Beex. „Al stierf Cervo niet in Bladel, hij zat wel in hetzelfde vliegtuig als zijn kameraden die al langer op dat monument staan. Die jongens stierven in Bladel bij de crash, terwijl Cervo hangend aan zijn parachute werd beschoten en zwaar gewond door de Duitsers werd afgevoerd naar Breda. Daar overleed hij aan zijn verwondingen.”

Logisch dus dat Cervo lange tijd buiten beeld bleef in Bladel, zegt Beex. „En goed dat zijn naam nu op de plaquette staat. Maar hoe en waarom John E. Burke erop is beland, is mij een raadsel. Ik pleit sowieso voor eerherstel van die twee Engelse *unknown soldiers*.”

Engelsen nooit herbegraven

Beex trachtte zijn verhaal te completeren en meer helderheid te krijgen over de twee Engelsen. „Zij zijn in de oorlog begraven op de gemeentelijke begraafplaats in Bladel. Maar het gemeentelijk archief vertelt niet of ze ooit zijn opgegraven. Wel is er een brief uit de naoorlogse jaren van burgemeester Goossens aan het Nederlandse Oorlogsgravencomité. Daarin wijst hij erop dat de stoffelijke resten nog altijd niet zijn opgehaald.”

De betreffende begraafplaats, ook bekend als het Bos van Van Ginkel, is inmiddels grotendeels verdwenen onder de provinciale weg nabij de Egyptische Poort. Beex: „Veel mensen kennen dit terrein niet als kerkhof, want het was een algemene begraafplaats en die werd tot 1944 niet gebruikt.”

Of de gemeente het monument aan de Neterselseweg gaat aanpassen, valt te betwijfelen. Beex stelde al vaker vragen aan betrokkenen, maar ving steeds bot. „Ik denk dat men in verlegenheid is. Ze willen het niet weten. Maar zo blijft het etteren, want ik kom er steeds op terug.”

In een schriftelijke reactie laat de gemeente weten dat is vertrouwd op de deskundigheid van de lokale heemkundekring. ‘Pladella Villa is voor ons een gedegen en betrouwbare informatiebron. Het onderzoek is gebaseerd op archief van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en persoonlijke dossiers uit Amerikaans archief. Voldoende betrouwbaar materiaal om de twee namen aan het monument toe te voegen.’

Beex benadrukt echter dat hij de gemeente documenten heeft gestuurd die zijn verhaal onderschrijven. Maar: „Blijkbaar leeft men liever met onwaarheid en disrespect voor het verleden. Wie de documenten alsnog wil inzien, is van harte welkom. Dan kan men conclusies trekken op basis van feiten, in plaats van beweringen.”